FIL-MEWT TA' GHASFUR CKEJKEN (*)

Int m'intix iżjed, naf, ja għasfur ċkejken,
Mal-art narak bla ħajja, kollok dmija
Maqtul minn kiefra dwiefer, hemm, bla ħtija,
Ħabib żgħir tiegħi!

Għadni nisma' mit-tieqa l-leħen tiegħek
Sabiħ; u tferfer ġwienħek kif tarani,
U ttir u ttir ferħan, għasfur samrani,
Għal fuq spallejja.

Iltim mill-bejta ħadtek kif kont ċkejken
Stennejtha u ma ġietx ommok... naf... qatluha!
Fittixt, saqsejt lit-tfal, mejta sabuha,
Bl-imżaqq ġo fommha.

Daħħaltek ġol-Kunvent, fiċ-ċella tiegħi,
Għasfur-Novizz! Għallimtek tħobb is-sura
Tal-ħajja tal-Irħieb, ħajja mistura,
Kont Raħeb ċkejken.

Ittir miċ-ċella għal-kor, fuq ktieb, fuq siġġu
Fuq ras ir-Rħieb, U ttir mill-knisja għal kċina,
Jifirħu l-aħwa bik, u b'id ħanina
Imellsu rixek.

W-issa narak mimdud... f'għajnejk tbissima,
Mitluf ġo ħolma sbejħa, għasfur samrani!
Liebes bħal dawk l-Irħieb, il-Franġiskani,
Bħal ċoqqa samra...

U bkew ir-Rħieb, lir-Raħeb ċkejken ħuhom,
Li bħalhom kien fil-ħemda jaqdi 'l Alla
W-għalih lil sħabu, 'l ġonna, kollox ħalla
U miet għad-dinja...

P. ĠUŻEPPI CREMONA O.F.M.,
(*Missjunarju tat-Terra Santa*)

(*). Naqra ta' poëżija ħelwa zokkor, tmiss il-qalb u tislet demgħa mill-għajnejn. Aktarx li hi ġrajja minnha, għax id-Dejr ta' Ramla (Israel) fejn jinsab Patri Cremona hu Dejr kbir ħafna u mdawwar bis-siġar sbieħ u għoljin, li fihom ijgħammru kemm il-ġens ta' għasafar u tajr. Għad li d-Dejr kbir, Irħieb tlieta biss jgħixu fih: Patri Pawl, is-Superjur (Spanjol), Patri Ġużepp, Kappillan, u Direttur tal-Kulleġġ (Malti), u Fra Valerju, Ajk xiħ, jagħmel kollox (Taljan). Għal hekk hemm għadd ta' kmamar battala, bil-persjani tat-twieqi magħluqa. Mix-xquq tal-persjani jidħlu l-għasafar u jagħmlu l-bejta bejn l-injam u l-ħġieġ tat-twieqi. Aktarx li l-għasfur iltim li sab Patri Cremona u ħadu rabbieħ, kien ġewwa xi tieqa minn dawn. Min kiteb din-nota, dan jafu sewwa, għax f'April tas-sena l-oħra (1963) kien il-Palestina u qagħad fid-Dejr ta' Ramla sitt ijiem. (Nota tal-Ed.).

IL-WETGHA TA' HATTIN (*)

Ħiemed, ħosbien, fuq din l-blata nħares
Mill-bogħ'd, lejn dik il-wetgħa ħadra tiegħek,
Ħattin, waqt li fix-xefaq lewn id-dmija
Is-sħab iħammar.

Ġo sidri tibki l-qalb, għax jien niftakar
Fiż-żmien li għadda, meta l-Mislem kiefer
Raġa' din l-ART IMQADDSA rifes, kburi,
Minn naħa għall-oħra.

Ġo fik, Ħattîn, Saleħ id-Din rebagħhom
L-Insara, li minn bgħid ta' Kristu l-Qabar
Ġew jifdu minn idejn ta' dawk li jemmnu
F'Rasul qarrieqi.

Nilmaħ dak is-salib, aħmar, ilellex,
F'sidirhom, il-qalbiena Kavalieri,
U nara l-qawwa sħiħa u l-Emmna tagħhom
F'ta' Kristu r-rebħa.

"Iridu Alla!" għajtu l-Kavalieri.
Iridu Alla?... Alla nsiekom! Morru...
Ħallu din l-ART IMQADDSA li kasbartu
B'kotor dnubietkom!

Ġej... Ġej Saleħ id-Din... Mutu ja Nsara...
Tarawx b'għajnejkom it-tmaqdir u n-niket
Il-Qabar ta' Ġesù u l-Għar fejn twieled,
Maħkum mill-kiefer.

* * *

Il-lejl ħanin, lil Kavalieri mejta
Għatta bi star tad-dlam, u stemgħet għanja
Ħelwa, minn bejn il-kwiekeb ħodor. Qamu
Il-Kavalieri!

Fis-sema, kollu dawl, dehra sabiħa
Lemħu b'għajnejhom...... lil Franġisk t'Assisi
U sħabu r-Rħieb, ħafjin, kebjin u foqra
"Aħna l-Kruċjati,"

Qalu: "Lilna l-Mulej din l-ART IMQADDSA
Tana f'idejna, biex b'ħidmitna nifdu
L-egħżież imkejjen, fejn il-Fidi nibtet
Tagħna l-Insara."

Għebet id-dehra bejn il-kwiekeb ħodor.
Raqdu l-Kruċjati, ferħanin għax ġiħhom
Ħelsu l-Irħieb, u l-Għelma refgħu tagħhom
F'din l-ART IMBIERKA.

P. ĠUŻEPPI CREMONA, O.F.M.,
(*Missjunarju tat-Terra Santa*)

(*). Biex wieħed jifhem sew din il-poeżija, irid ikun jaf x'ġara f'Ħattîn, li hu l-isem ta' għolja u l-wetgħa ta' taħtha, li jinsabu fl-Art Imqaddsa, bejn Kana u l-Baħar ta' Tabarija. Li ġara hemmekk hu dan li ġej. Fis-sena 1187, kif il-Kruċjati kienu fil-belt ta' Sèforis, qrib Nazaret, semgħu li wasal fuqhom il-magħruf Emir Mislem Saleħ id-Din, Sultan tal-Eġittu, b'tajfa kbira ta' suldati miegħu. Kontra l-parir tal-wisq għaqli Rajmondu, Konti ta' Tripli, il-Kruċjati marru jilqgħu lill-Emir Mislem fil-wetgħa ta' Ħattîn, meta kien l-aqwa tas-sajf (l-ewwel jiem ta' Lulju), u dik in-naħa ftit li xej kien hemm ilma. Saleh id-Din ħabat għal Kruċjati, u barra mis-sħana ta' xemx taqli u l-għatx, qabad jonfoħ *riħ il-ħamsin,* li hu riħ sħun, minn naħa tax-Xerq. It-tajfa tal-Insara ma felħetx taħmel aktar, u fl-4 ta' Lulju, wara li kienu baqgħu maqtula 20,000 (għoxrin elf) Nisrani, is-suldati tas-Salib telqu ruħhom f'idejn l-għadu. Il-Konti Rajmondu seħħlu jaħrab lejn Tiru, u r-Re Nisrani, Gwidu ta' Lusinjanu, mal-Barunijiet u l-Kavalieri, telgħu fuq il-għolja ta' Ħattîn, fejn il-Misilmin telgħu għalihom u qabduhom ukoll. Saleħ id-Din, lir-Re Nisrani żammu lsir u lil kbarat li kellu miegħu qatilhom hemm fuq il-għolja, u l-Għuda tas-Salib ħadha u bagħtha Damasku b'egħliema tar-rebħa. Suldati Nsara waqgħu lsiera 30,000 (tletin elf). Wara dan il-Misilmin ħadu taħt idejhom l-Art Imqaddsa kollha, u wkoll il-belt ta' Ġerusalem. Ir-Reliġjużi li kien hemm fl-Art Imqaddsa fi żmien il-Kruċjati malli ħaduha l-Misilmin, kollha ħarbu, u ftit żmien wara, bis-saħħa tar-Re u r-Reġina ta' Napli, daħlu flokhom il-Franġiskani, li għadhom hemm sal-lum. (n. tal-E.).

IL-MARA L-WIKKIELA

Darba kien hemm mara li kienet tiekol wisq, ara kemm li meta tagħġen, għaġna ħobż kienet ittemmha f'jumejn. Ir-raġel darba qalilha: "Dan kif il-ħobż jintemm malajr daqs hekk? Bħal ma taf inti, jien ma niekolx ħafna!" Il-mara qaltlu: "Jien ukoll niekol ftit! Ara kemm, li niekol minn għajn il-labra!" Ir-raġel ma emminhiex, u biex iġarrabha, darba, ħadha taħdem il-għalqa miegħu, u f'nofs inhar qagħdu jieklu taħt ħarruba.

Il-mara għamlet ta' bir-ruħħa li kielet ftit, imma wara xi siegħa, ma felħetx iżżomm aktar bil-ġugħ li qabadha. Għal hekk qalet lir-raġel: "Għandu jkun hawn xi ħadd qiegħed isejjaħli!" U telgħet fuq il-ħajt tissamma'. Imbagħad għajtet: "U iwa... issa ġejja!" Ir-raġel saqsieha: "Min għiejed jgħajjatlek?" Qaltlu: "Dik, il-ġara ta' ħdejna, għax silfitni l-għarbiel tat-tqiq, u nsejt natihulha, u għandha bżonnu! "Isa, mur atihulha!" qalilha r-raġel. U marret id-dar, u kif daħlet, qabdet ħobża, fettitha fil-ħalib u kelitha!